

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/82/2022
Identifikačné číslo spisu:	2112211772
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2112211772.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu C. D.Y., nar. XX.X.XXXX, bytom L. G. XXXX/X, F., zastúpený advokátskou kanceláriou AGM partners s. r. o., so sídlom Hlavné námestie 3, Bratislava - Staré Mesto, proti žalovanému C. H., nar. X.X.XXXX, bytom L. XXXX/X, F., zastúpený JUDr. Darinou Kurňavovou, advokátkou, so sídlom Kapitulská 5, Trnava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16C/69/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/156/2019-469 z 8. januára 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava rozsudkom č. k. 16C/69/2012-426 z 12. júna 2019 výrokom I. zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaného k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území F., zapísaným na liste vlastníctva č. XX vedenom Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor, a to: - rodinný dom, súpisné číslo XXXX, nachádzajúci sa na parcele č. XXXX/X registra „C“, - parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 331 m², - parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 23 m², - parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 22 m², - parcela registra „C“ č. XXXX, záhrada vo výmere 380 m². Výrokom II. prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území F., zapísané na liste vlastníctva č. XX vedenom Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor, a to: - parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 23 m², - parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 22 m², - novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 125 m², - novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X, záhrady vo výmere 359 m². Výrokom III. prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území F., zapísané na liste vlastníctva č. XX vedenom

Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor, a to: - rodinný dom, súpisné číslo XXXX, nachádzajúci sa na parcele registra „C“ č. XXXX/X, - novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 206 m², - novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X, záhrady vo výmere 21 m² s tým, že neoddeliteľnou súčasťou rozsudku je geometrický plán č. 174/2013 vyhotovený dňa 20.12.2013 B. G. G., úradne overený Okresným úradom Trnava dňa 02.01.2014 pod č. 1483/2013. Výrokom IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vo výške 20 026,68 eura do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom V. nepriznal stranám sporu náhradu trov konania a výrokom VI. priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 50 % a voči žalovanému vo výške 50 %.

2. Poukázal na priebeh konania, keď podaným návrhom sa pôvodní žalobcovia v 1. až 6. rade domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva strán sporu k nehnuteľnostiam, a to reálnou delbou. Predmetom vyporiadania boli parcely nachádzajúce sa v k.ú. F., zapísané na LV č. XX, ako parcely registra C, parcela číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvorie o výmere 331 m², parcela číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvorie o výmere 23 m², parcela číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvorie o výmere 22 m², parcela číslo XXXX, záhrady o výmere 380 m². Na uvedených pozemkoch boli postavené nehnuteľnosti, a to rodinný dom, súp. č. XXXX a dve garáže, pričom tieto nehnuteľnosti neboli pôvodne predmetom návrhu na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva. Žalobcovia v 1. až 6. rade boli väčšinovými spoluvlastníkmi, pričom ich podiel bol 7/10 k celku pozemkov. Vyporiadania sa dožadovali voči žalovanému, ktorého podiel bol 3/10 k celku pozemkov. Mali za to, že pozemky sú deliteľné a dožadovali sa ich reálneho rozdelenia.

3. Počas konania žalobcovia viackrát zmenili navrhnutý spôsob vyporiadania nehnuteľností, rovnako žalovaný viackrát zmenil svoju predstavu o spôsobe vyporiadania nehnuteľností. Na pojednávaní dňa 21.05.2015 žalobcovia žiadali reálne rozdelenie pozemkov, nakoľko žalovaný sám využíval všetky nehnuteľnosti, a to aj tie, na ktorých sú stavby žalobcov (garáže). Dom nebol pôvodne predmetom vyporiadania, žalovaný sa mal stať výlučným vlastníkom pozemku, na ktorom stojí dom. Žalovaný na uvedenom pojednávaní prejavil záujem aj o vyporiadanie domu a prisúdenie domu do jeho výlučného vlastníctva, na základe čoho bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie za účelom odhadu hodnoty nehnuteľností - pozemkov a rodinného domu.

4. Z predloženého znaleckého posudku č. 168/2015 ustanoveného znalca B. A. I., ktorého súčasťou je aj geometrický plán č. XXX/XXXX na oddelenie pozemkov p.č. XXXX/X (z pôvodnej parc. č. XXXX/X), p.č. XXXX/X-X (z pôvodnej parc. č. XXXX) úradne overený Okresným úradom Trnava, odbor katastrálny, súd prvej inštancie zistil všeobecnú hodnotu posudzovaných nehnuteľností. Celková suma ohodnotených nehnuteľností predstavuje sumu 142 420,12 eura (113 853,60 eura cena pozemkov + 28 566,52 eura cena domu). Z dodatku k posudku č. 168/2015 vyplýva, že všeobecná hodnota garáží bola stanovená vo výške 3 686,85 eura za garáž nachádzajúcu sa na parc. č. XXXX/X (LV č. XXXX) a vo výške 3 661,27 eura za garáž nachádzajúcu sa na parc. č. XXXX/X (LV č. XXXX).

5. Podaním doručeným súdu dňa 10. apríla 2017 podal žalobca návrh na zmenu žaloby a zmenu účastníkov konania. Žalobca v 1. rade oznámil, že na základe scudzovacích právnych úkonov nadobudol podiely spoluvlastníkov - žalobcov v 2. až 6. rade - k predmetným nehnuteľnostiam. Nakoľko po zavkladaní uvedených scudzovacích zmlúv sa mal stať väčšinovým spoluvlastníkom vyporiadovaných nehnuteľností, požadoval zrušiť a vyporiadať spoluvlastníctvo k pozemkom a k rodinnému domu prikázaním do jeho výlučného vlastníctva za náhradu voči žalovanému určenú v zmysle znaleckého posudku č. 168/2015 znalca B. I., a to vo výške 42 600 eur. Súd prvej inštancie z aktuálneho výpisu z listu vlastníctva č. XX, k.ú. F. zistil, že žalobca je vlastníkom podielu 42/60 a žalovaný podielu 9/30 na uvedených nehnuteľnostiach, ktorých vyporiadania sa domáha: pozemkov parcely registra C, parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorie o výmere 331 m², parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorie o výmere 23 m², parcela č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorie o výmere 22 m², parcela č. XXXX, záhrady o výmere 380 m² a rodinného domu so súpisným č. XXXX postaveného na parcele č. XXXX/X.

6. Súd prvej inštancie uznesením z 25. augusta 2017 rozhodol o pripustení zmeny subjektu konania na strane žalobcu, a to tak, že z konania vystupujú žalobcovia v 2. až 6. rade a na ich miesto vstupuje súčasný žalobca v 1. rade (C. D.). Uznesením z 11. júna 2019 bolo rozhodnuté o rozšírení petitu žaloby, pričom predmetom vyporiadania okrem pozemkov sa stala aj stavba - dom so súp. č. XXXX, nachádzajúci sa na parcele č. XXXX/X registra „C“, zapísaná na LV č. XX, k.ú. F..

7. Podaním z 22. augusta 2018 žalobca na výzvu súdu tento upresnil zmenu žalobného petitu tak, že sa domáha vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemkom a domu zapísaných na liste vlastníctva č. XX v k.ú. F., a to tak, že uvedené nehnuteľnosti žiadal prikázať do svojho výlučného vlastníctva s povinnosťou zaplatiť žalovanému na vyrovnanie jeho spoluvlastnícky podiel vo výške 42 600 eur. Žalobca si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov konania.

8. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že podielové spoluvlastníctvo k domu súp. č. XXXX postavenému na parc. č. XXXX/X nie je možné zrušiť a vyporiadať reálnym rozdelením nehnuteľnosti, a to vzhľadom na skutočnosť, že ide o dom s jednou samostatnou bytovou jednotkou, a teda reálne rozdelenie neprichádza do úvahy. Naproti tomu reálne rozdelenie pri pozemkoch je možné, a to tak, ako to vyplýva zo samotného geometrického plánu č. 174/2013 predloženého žalobcom.

9. Nakoľko dom, ako vec nedeliteľnú, bolo potrebné prisúdiť jednému zo spoluvlastníkov, súd zohľadnil zákonné kritéria v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka rozhodné pri vyporiadaní spoluvlastníctva, a na ich základe rozhodol o prikázaní domu do vlastníctva žalovaného. Za rozhodujúce kritéria považoval účelné využitie veci a výšku podielov spoluvlastníkov. Ani jedno z uvedených kritérií však nie je podľa názoru súdu prvej inštancie absolútne, v každom konkrétnom prípade ide o súhrn skutočností, ktoré sa v danej veci javia ako relevantné. Prvoradým hľadiskom pre rozhodnutie súdu bola tá skutočnosť, že v predmetnej nehnuteľnosti žalovaný doposiaľ býval, pričom žiadnu inú nehnuteľnosť nevlastnil, a teda na uvedenú nehnuteľnosť bol z hľadiska uspokojovania bytovej potreby odkázaný. Domnienky žalobcu o tom, že žalovaný v predmetnej nehnuteľnosti reálne nebýva a využíva ju len sporadicky, neboli v konaní preukázané. Sám žalovaný uviedol, že 1-2 krát týždenne prebýva u svojej priateľky, to však nič nemení na tom, že predmetný dom slúži na uspokojenie jeho primárnej bytovej potreby. Súd prvej inštancie uzavrel, že zo strany žalobcu nebolo preukázané, že žalovaný uvedenú nehnuteľnosť mieni v prípade prikázania do jeho vlastníctva predať. Z čestného vyhlásenia p. G. U. súd ustálil, že v roku 2016 bol tento oslovený p. H. ohľadne predaja domu, avšak vzhľadom na odstup času takmer troch rokov z uvedeného podľa súdu prvej inštancie nevyplyva, že uvedený zámer mal žalovaný aj v čase rozhodovania súdu. Súd nepovažoval za potrebné a hospodárne predvolávať ako svedka p. H. navrhnutú žalobcom. Jej výsluch nepovažoval za účelný vzhľadom na už predložené čestné prehlásenie. Pokiaľ žalobca poukazoval na sms-správy, ktoré chcel do spisu založiť, údajne preukazujúce úmysel predať nehnuteľnosť žalobcom, súd prvej inštancie konštatoval, že tieto do spisu neboli doložené. Zámer predať pozemky podľa vyjadrenia zástupcu žalovaného mal koniec koncov mať aj samotný žalobca, na čo žalovaný poukazoval prostredníctvom predloženého inzerátu realitnej spoločnosti REMAX. V konaní nebolo podľa súdu prvej inštancie preukázané ani násilné správanie žalovaného voči žalobcovi, skutočnosť tvrdená žalobcom, že žalovaný bránil vstupu do domu prostredníctvom auta zaparkovaného pred domom, žalovaný odôvodňoval tým, že nič nebránilo žalobcovi, aby ho o preparkovanie auta požiadal, pričom žalovaný by tak učinil. Opak v konaní preukázaný nebol, uvedené konanie žalovaného nepreukazuje tvrdenie o násilnom správaní žalovaného. Rovnako argumentáciu žalobcu ohľadne stavu nehnuteľnosti, jej zanedbania a nedostatočnej údržby, nepovažoval súd za relevantnú pre rozhodnutie o prisúdení domu, nakoľko žalovaný do nehnuteľnosti neinvestoval práve z dôvodu neusporiadaných vzťahov a nemožnosti sa dohodnúť, resp. investoval iba do najnutnejších opráv. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vykonanie obhliadky nehnuteľnosti a tento dôkaz nepripustil.

10. Napriek skutočnosti, že podiel žalobcu (42/60) na dome, pri ktorom reálne rozdelenie neprichádza do úvahy, je väčší ako podiel žalovaného (9/30), za rozhodujúce kritérium pri spôsobe vyporiadania domu považoval súd účelné využitie nehnuteľností, teda tú skutočnosť, ktorá zo strán sporu nehnuteľnosť nevyhnutne potrebuje a zároveň aktuálne užíva na vyriešenie svojej bytovej potreby. U

žalobcu absentuje primárna potreba riešenia bytovej otázky, nakoľko tento býva aj so svojou rodinou v X-izbovom byte v F., pričom zároveň je vlastníkom ďalších nehnuteľností, a to rodinného domu s dvojgarážou zapísaného na LV č. XXXX, k.ú. F. (ide o majetok v BSM), ako aj bytu č. X zapísaného na LV č. XXXX, k.ú. F. (v spoluvlastníckom podiele 1/6). Súd prvej inštancie rozhodol o vyporiadaní predmetného domu so súp. č. XXXX jeho prisúdením do výlučného vlastníctva žalovanému, s povinnosťou vyplatenia druhého spoluvlastníka.

11. Ohľadne vyporiadania spoluvlastníctva k pozemkom súd prvej inštancie rozhodol o reálnom rozdelení uvedených pozemkov, ako prvej formy zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva v zmysle zákona (keď poradím je súd viazaný), nakoľko v prípade vyporiadania spoluvlastníctva k predmetným pozemkom tento spôsob je možný. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že prihliadal na vlastníctvo stavieb stojacich na predmetných parcelách, a teda parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 23 m² a parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 22 m², na ktorých stoja stavby garáží (vo výlučnom vlastníctve žalobcu) pridelil žalobcovi. Súd prvej inštancie prisúdil žalobcovi tiež novovytvorenú parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 125 m², novovytvorenú parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere 359 m².

12. Žalovanému prisúdil súd prvej inštancie do vlastníctva novovytvorenú parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 206 m², a to z dôvodu, že na uvedenom pozemku stojí stavba - rodinný dom, súp. č. XXXX, ktorý bol prisúdený žalovanému do výlučného vlastníctva, a novovytvorenú parc. č. XXXX/X, záhrady o výmere 21 m². Súd prvej inštancie nepovažoval za relevantné námietky žalobcu, že parcely majúce pripadnúť žalobcovi nie sú stavebnými pozemkami, resp. neexistuje možnosť ich účelného využitia vzhľadom na ich šírku cca 9 až 11 metrov, navyše priľahlú k stavbe. Uvedená argumentácia sa javila súdu ako účelová, keďže žalobca (ešte v postavení žalobcu v 1. rade) takéto rozdelenie pozemkov geometrickým plánom sám navrhol, pričom spoluvlastníctvo k existujúcim nehnuteľnostiam sa zrušuje v takom režime, ako existujú v čase rozhodnutia súdu, a je irelevantné, či z uvedených pozemkov možno ich prekvalifikovaním dosiahnuť stavebné pozemky, pričom cena jednotlivých pozemkov je zohľadnená v znaleckom posudku s prihliadnutím na charakter pozemku.

13. Proti rozsudku Okresného súdu Trnava podal odvolanie žalobca, o ktorom Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 24Co/156/2019-469 z 8. januára 2020 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal v plnom rozsahu nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo vyčerpávajúcom rozsahu dokazovanie potrebné na posúdenie uplatnených nárokov, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým zisteniam, pričom odvolací súd sa stotožnil i s právnym poučením veci súdom prvej inštancie.

14. Na námietky žalobcu odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne, skutkovo a právne správne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil.

15. Vo vzťahu k námietkam, že súd prvej inštancie nevykonával výsluch p. H. a obhliadku na mieste samom, odvolací súd poukázal na to, že je len v právomoci súdu rozhodnúť, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne zhodnotil, že vykonanie dôkazu výsluchom svedkyne p. H. by bolo nevhodné, keďže čestné prehlásenie G. U. sa týka udalostí z roku 2016, je teda neaktuálne (s odstupom troch rokov) vo vzťahu k zisťovaniu vtedajšieho žalobcom tvrdného úmyslu žalovaného nehnuteľnosti predať, a to zvlášť za situácie, že žalovaný sa jasne a zreteľne v konaní pred súdom prvej inštancie vyjadril, že v súčasnosti nezamýšľa predmetné nehnuteľnosti predať. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že ani vykonanie dôkazu obhliadkou na mieste samom nebolo potrebné, keď medzi stranami ani nebolo sporné, že žalovaný žiadne zásadné investície do predmetných nehnuteľností neuskutočňoval a stav predmetných nehnuteľností bol i opísaný v znaleckom posudku vyhotovenom v konaní pred súdom

prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že vykonanie žalobcom navrhnutých dôkazov bolo nadbytočné a neúčelné.

16. V súvislosti s námietkou ohľadne majoritného spoluvlastníctva žalobcu k vyporiadavaným nehnuteľnostiam odvolací súd zdôraznil, že súd je poradím jednotlivých spôsobov vyporiadania podielového spoluvlastníctva upravených Občianskym zákonníkom viazaný. Prvým spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva je reálne rozdelenie veci medzi spoluvlastníkov podľa výšky ich podielov a jedná sa o najprirodzenejší spôsob likvidácie spoluvlastníckych vzťahov. Predpokladom použitia tohto spôsobu zrušenia spoluvlastníctva však je, že ide o deliteľnú vec (z technického hľadiska) a že jej rozdelenie je aj funkčne opodstatnené, t. j. vtedy, keď rozdelením veci vzniknú samostatné veci, ktoré ich vlastníkom môžu aj naďalej slúžiť spôsobom, ktorý zodpovedá ich povahe a spoločenskému poslaniu (záujmu). Pri reálnom rozdelení nehnuteľnosti súd musí dbať na to, aby rozdelením vznikli samostatné veci v právnom zmysle a aby rozdelenie bolo možné zapísať vkladom práva do katastra nehnuteľností. Ak je predmetom reálneho rozdelenia pozemkov, pričom dochádza k vytvoreniu nových parciel a tým aj k zmene hraníc pôvodnej nehnuteľnosti, treba vyhotoviť geometrický plán, ktorý je podkladom na zmenu týkajúcu sa pozemkových nehnuteľností a ktorý sa stáva súčasťou rozsudku. V danom prípade bolo z geometrického plánu predloženého pôvodnými žalobcami preukázané, že reálna delba pozemkov je možná, a preto požiadavka žalobcu na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním pozemkov do jeho výlučného vlastníctva nie je opodstatnená. Z celkovej výmery vyporiadavaných pozemkov parcela registra „C“ č. XXXX/X, parcela registra „C“ č. XXXX/X, parcela registra „C“ č. XXXX/X, parcela registra „C“ č. XXXX/X spolu 756 m², na spoluvlastnícky podiel žalobcu vo veľkosti 42/60-ín vzhľadom k celku pripadá výmera 529,20 m² a na spoluvlastnícky podiel žalovaného vo veľkosti 18/60-ín vzhľadom k celku pripadá výmera 226,80 m², pričom pri spôsobe reálneho rozdelenia pozemkov zvoleného súdom prvej inštancie v preskúvanom rozsudku boli do výlučného vlastníctva žalobcu prikázané pozemky parcela registra „C“ č. XXXX/X, parcela registra „C“ č. XXXX/X, novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X a novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X spolu vo výmere 529 m² a do výlučného vlastníctva žalovaného prikázané pozemky novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X, novovytvorená parcela registra „C“ č. XXXX/X spolu vo výmere 227 m². Z uvedeného je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že súd prvej inštancie správne zvolil najoptimálnejší spôsob reálneho rozdelenia pozemkov, kedy boli do vlastníctva žalobcu a žalovaného prikázané pozemky v takmer rovnakej výmere (s minimálnym rozdielom 0,20 m²) ako bola výmera pozemkov pripadajúca na ich spoluvlastnícky podiel na pozemkoch pred zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva.

17. Odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú ani argumentáciu žalobcu, že rozdelením pozemkov získa pozemky v šírke cca 9 metrov bez možnosti stavebného využitia. Zdôraznil, že na pozemkoch prikázaných do výlučného vlastníctva žalobcu, a to na parcelách registra „C“ č. XXXX/X a č. XXXX/X, stoja garáže v jeho vlastníctve, pričom súdom prvej inštancie zvolený spôsob reálneho rozdelenia pozemkov zabezpečuje jeho prístup k týmto garážam. Vo vzťahu k argumentom o nemožnosti stavebného využitia ním nadobudnutých pozemkov sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že je potrebné vychádzať zo stavu ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom ocenenie pozemkov bolo vykonané s prihliadnutím na aktuálny charakter pozemkov.

18. K námietkam ohľadne prikázania rodinného domu do výlučného vlastníctva žalovaného odvolací súd uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že rodinný dom nie je možné reálne rozdeliť, a teda súd použije ďalší spôsob zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ktorým je prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu. V prejednávanej veci žalobca i žalovaný prejavili záujem nadobudnúť rodinný dom (i vrátane pozemkov) do výlučného vlastníctva. Kým kritérium veľkosti spoluvlastníckeho podielu svedčilo v prospech žalobcu (veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalobcu bola 42/60-ín a veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalovaného bola 18/60-ín), tak kritérium účelného využitia rodinného domu s príľahlou záhradou svedčilo v prospech žalovaného, ktorý v rodinnom dome dlhodobo žije a nevlastní inú nehnuteľnosť, kým žalobca má zabezpečené bývanie s rodinou v trojizbovom byte v F. a zároveň je vlastníkom rodinného domu s dvojgarážou v F. a spoluvlastníkom bytu v F.. Obe strany sporu preukázali schopnosť zaplatiť primeranú náhradu. Odvolací

súd vyslovil záver, že v súdenom spore bolo správnym prihliadnuť predovšetkým na kritérium účelného využitia veci, keďže prikázanim rodinného domu do výlučného vlastníctva žalovaného bude uspokojená jeho bytová potreba, ktorá je nepochybne primárna, pričom kritérium výšky podielov nie je absolútne. Násilné správanie žalovaného a úmysel žalovaného predmetné nehnuteľnosti predat' nebol v konaní preukázaný.

19. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca a navrhol napadnutý rozsudok a rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože súde oboch nižších inštancií sa dopustili nesprávneho procesného postupu v takej intenzite, že znemožnili žalobcovi realizáciu procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces malo podľa dovolateľa dôjsť tým, že súde nevykonali všetky ním navrhované dôkazy zásadné pre náležité posúdenie kľúčových skutočností a pre rozhodnutie veci a súčasne krajne nespravodlivým spôsobom pozbavili žalobcu jeho majetku a vec posúdili absurdným spôsobom. Namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je napriek svojmu rozsahu prejavom právneho formalizmu, legitimizujúceho krajnú nespravodlivosť. S poukazom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky uviedol, že procesným právom strán sporu, a naproti tomu procesnou povinnosťou súdov je to, aby súde o veci rozhodli spravodlivo.

20. Poukázal na to, že podstatou sporu bolo zrušenie podielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovaného k nehnuteľnostiam - rodinnému domu a prislúchajúcim pozemkom, pričom žalobca ako spoluvlastník nehnuteľností v rozsahu 21/30 sa domáhal zrušenia podielového spoluvlastníctva a prikázania nehnuteľností do jeho výlučného vlastníctva s tým, že žalovanému (ktorý bol spoluvlastníkom nehnuteľností v rozsahu 9/30) vypláti spravodlivú náhradu. Žalobca chcel nehnuteľnosti užívať pre zabezpečenie bývania pre svoju päťčlennú rodinu. Naproti tomu žalovaný obýval nehnuteľnosti sám (avšak nie konštantne, prebýval aj u priateľky), nechával ich chátrať, odmietal ich sprístupniť žalobcovi, a to aj za účelom vykonania nevyhnutných úprav, chcel ich predat'. Dovolateľ tvrdil, že žalovaný nemal peniaze na vyplatenie akejkoľvek náhrady žalobcovi a musel si dubiálne požičať, čo nevyhnutne bude viesť k predaju nehnuteľností žalovaným.

21. Podľa názoru dovolateľa bolo rozdelenie nehnuteľností logicky, funkčne a z hľadiska účelu nemožné, resp. hoci bolo fakticky možné, je absurdné. Aby vec bola rozhodnutá spravodlivo, nebolo o podanej žalobe možné rozhodnúť inak, než prikázať nehnuteľnosti žalobcovi za primeranú náhradu voči žalovanému. Namietal, že nebolo možné prikázať jednej strane sporu rodinný dom a druhej strane sporu záhradu k tomuto rodinnému domu a úzky flak pozemku, na ktorom sú garáže k tomuto rodinnému domu, teda pozemky, na ktorých nie je možné fakticky ani právne nič stavať a nie je ich možné v súlade s ich určením a účelom využiť. Konajúce súde fakticky vyvlastnili dovolateľa, keď mu prikázali nevyužiteľné pozemky. Ak by boli všetky nehnuteľnosti prikázané do vlastníctva žalovanému, dovolateľ by mal nárok na náhradu 99 694,09 eura. Nakoľko mu bola priznaná náhrada 20 026,68 eura spolu s prikázaním pozemkov do jeho vlastníctva, ktoré sú pre neho nevyužiteľné, došlo k poníženiu náhrady pre žalobcu o 79 667,41 eura.

22. Tým, že súde nepripustili viaceré návrhy žalobcu na vykonanie dôkazov, porušili právo žalobcu na spravodlivý proces, porušili jeho právo na majetok a rozhodli zjavne nespravodlivo. Toho sa dopustili najmä tým, že rozhodli v rozpore s relevantnými skutočnosťami, najmä s tým, že spoluvlastnícky podiel žalobcu je výrazne vyšší oproti podielu žalovaného (21 ku 9), žalovaný sa o nehnuteľnosti nestaral, znemožňoval žalobcovi prístup k nehnuteľnostiam a ich užívanie, žalovaný mieni nehnuteľnosti predat', žalobca chce nehnuteľnosti užívať na bývanie seba a svojej päťčlennej rodiny, žalobca má pripravené finančné prostriedky na vyplatenie žalovaného, za ktoré by si žalovaný mohol poradiť primerané bývanie, žalovaný nemá finančné prostriedky a na vyplatenie žalobcu si mal dubiálne požičať.

23. Dovolateľ opakovane namietal schopnosť žalovaného uhradiť žalobcovi náhradu. Žalovaný síce v

spore preukazoval výpisom z účtu, že má prostriedky 20 000 eur na účte titulom pôžičky od „dobrých známych“, no vlastníctvo ani pôvod peňazí žalovaný nechcel a nevedel preukázať. Konajúce súdy podľa jeho názoru ignorovali dubiozitu týchto skutočností, najmä vyplývajúcich z toho, že na pojednávaní dňa 21. novembra 2018 žalovaný uviedol, že peniaze nemá a má brigádnicový príjem vo výške 600 eur, ale že si požičia od dobrých známych. Uvedené skutočnosti nedovoľujú uveriť tvrdeniam žalovaného o schopnosti plniť záväzky a bez ohľadu na prípadnú úhradu náhrady žalobcovi muselo byť podľa dovolateľa zrejmé, že uvedené nutne povedie k následnému predaju nehnuteľností.

24. K namietanému nevykonaniu dôkazov dovolateľ poukazoval na to, že súdu prvého stupňa opakovane navrhoval vykonať obhliadku, ktorú však súd nepovažoval za dôvodné vykonať. Jej vykonaním by súd celkom určite zistil, že predmet sporu nie je fakticky deliteľný. Rovnako by z ohliadky zistil aj stav nehnuteľností a potrebu sanácií. Ďalej namietal nevykonanie výsluchu svedka - pani H.Č., ktorým malo byť preukázané, že žalovaný chce nehnuteľnosti prediť. Súdy nesprávne odôvodňovali nevykonanie tohto výsluchu tým, že čestné vyhlásenie, ktoré indikovalo pani H. vypočuť, bolo v čase rozhodovania tri roky staré a žalovaný prehlásil, že nehnuteľnosti bude po prikázaní užívať. Dovolateľ pritom navrhol vykonať výsluch pani H. s tým, že ním má byť preukázaný aktuálny úmysel žalovaného prediť nehnuteľnosti. Uvedené vyplýva napríklad zo zápisnice o pojednávaní z 18. februára 2019.

25. Bez ohľadu na namietané nevykonanie navrhovaných dôkazov a posúdenie preukazovaných skutočností v rozpore s tvrdeniami a dôkaznými návrhmi žalobcu a bez logickej opory vo vykonanom dokazovaní, dovolateľ vyjadril presvedčenie, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo v miere postačujúcej pre zrušenie napadnutých rozsudkov už len samotným spôsobom rozhodnutia súdov nižších stupňov.

26. Aj keď sa dovolateľ domnieval, že rozsudky súdov oboch nižších inštancií je nevyhnutné zrušiť z dôvodu existencie vady podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku, pričom ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku uplatňoval len z obozretnosti. Namietal, že súdy v rozpore s ustálenou judikatúrou nesprávne aplikovali právo - rozdelili nehnuteľnosti tvoriace jeden funkčný celok tak, že nehnuteľnosti prikázané žalobcovi sú z hľadiska funkčnosti a účelu absolútne nepoužiteľné. Výslovil presvedčenie, že súdy boli povinné aplikovať právo tak, že nehnuteľnosti prikážu len jednému zo spoluvlastníkov - vzhľadom na relevantné skutočnosti žalobcovi.

27. Dovolateľ súhlasí so závermi, že pri vyporiadaní musí súd brať do úvahy všetky kritéria, teda že aj možno prioritizovať bytovú potrebu pred napr. veľkosťou spoluvlastníckeho podielu, avšak zdôraznil, že súd je vždy viazaný poradím spôsobov, akým má k vyporiadaniu pristúpiť. Prvým kritériom je rozdelenie vecí, ak je dobre možné, druhým kritériom je prikázanie vecí do užívania jednému, resp. viacerým spoluvlastníkom. Odvolací súd však rozdelil pozemky, ktoré fakticky tvorili jeden funkčný celok.

28. Dovolateľ poukázal na judikát R 54/1973, podľa záverov ktorého „Poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva sú pre súdy záväzné, a súdy, pokiaľ o zrušení spoluvlastníctva rozhodujú rozsudkom, ich aj rešpektujú.“ Rovnako z neho vyplýva, že „Za prípady, keď reálne rozdelenie nehnuteľnosti nie je dobre možné, považujú súdy jednak všetky prípady, kde by ani po adaptácii nemohli vzniknúť rozdelením samostatné veci, jednak prípady, kde by časti vzniknuté rozdelením nemohli slúžiť vlastníkovi takým spôsobom, aký zodpovedá ich povahe a spoločenskému záujmu. Pri pozemkoch závisí toto posúdenie od ich polohy, celkovej plochy ako aj tvaru, u budov vyplýva nerozdeliteľnosť už napr. z toho, že ide o rodinný dom s jediným bytom, jediným vchodom, jediným komínom a pod.“

29. Dovolateľ vyjadril presvedčenie, že ak by konajúce súdy rešpektovali judikované závery, nemohli by nehnuteľnosti rozdeliť. Napadnutý rozsudok je preto evidentne nesprávny, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je v rozpore s ustálenou judikatúrou citovanou vyššie. Z okolností v spore bolo evidentné, že pozemky, ktoré pripadli žalobcovi, mu nebudú slúžiť takým spôsobom, aký

zodpovedá ich povahe a spoločenskému záujmu. Ide o pozemky prilahlé k rodinnému domu ako záhrady (na ktorých nie je možné stavať) a riadnemu prístupu na ne bráni rodinný dom a garáže) a súčasne o pozemky, na ktorých sú garáže, tiež prislúchajúce k rodinnému domu, a k nim prilahlé pozemky (úzky flák, na ktorom reálne nemožno stavať). Na týchto pozemkoch pre ich rozmery, tvar a umiestnenie nebude možné stavať ani po tom, čo by boli záhrady preklasifikované na stavebné pozemky.

30. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že tvrdenie dovolateľa, že súdy rozdelili nehnuteľnosti tvoriace jeden funkčný celok, nemá opodstatnenie, čo dokladá geometrický plán vyhotovený v súdnom konaní, ktorý bol objednaný žalobcom. Žalovaný sa stotožnil s rozhodnutím a dôvodmi rozhodnutia odvolacieho súdu a navrhol dovolanie zamietnuť.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

32. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

33. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

34. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

35. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

36. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku namietal nedostatočné (len formálne) odôvodnenie súdneho rozhodnutia, nevykonanie všetkých dôkazov navrhovaných žalobcom, posúdenie veci absurdným spôsobom, pretože súd rozdelil nehnuteľnosti, ktorých rozdelenie bolo logicky, funkčne a z hľadiska účelu nemožné.

38. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

39. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Zároveň je potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

40. Posudzujúc námietky dovolateľa smerujúce k nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd vyhodnotil rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku žalobcu sa vysporiadal s jeho právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré poukazoval mimo iného i odvolací súd, a ktoré dovolací súd rekapituloval v úvodnej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia.

41. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie obsahuje dostatočne jasné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd vyporiadal zrušené podielové spoluvlastníctvo predmetným spôsobom (s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Súdy podrobným spôsobom ozrejmili, z akých skutkových zistení a dôkazov vychádzali, ako ich posúdili a vyhodnotili, a akým spôsobom na ustálené skutkové závery aplikovali relevantné právne normy. Dôvody nevykonania niektorých dôkazov navrhnutých žalobcom boli súdom prvej inštancie náležite odôvodnené a v rámci odvolacích námietok k nim zaujal relevantný postoj aj súd odvolací.

42. Námietky žalobcu, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je napriek svojej obšírnosti len formalistické, neobstoja. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konkrétnym spôsobom reaguje na námietky žalobcu ako odvolateľa, a tieto vyhodnocuje vo svetle skutkových okolností prípadu a relevantnej právnej úpravy. Z napadnutého rozhodnutia sú zrejmé kritéria, ktoré bral súd do úvahy pri ustálení zákonného a čo najspravodlivejšieho spôsobu vyporiadania spoluvlastníctva. Tieto kritéria súd vyhodnotil vo vzťahu k skutkovým zisteniam v prejednávanom spore, pričom sa riadne venoval námietkam žalobcu voči nevykonaniu niektorých dôkazov (výsluch svedka, ohliadka na mieste samom) ako aj voči hodnoteniu vykonaných dôkazov a skutkových okolností (ako napr. skutočné užívanie rodinného domu žalovaným, vyriešená bytová otázka žalobcu, možnosť reálneho rozdelenia pozemkov - vyplývajúca z geometrického plánu, opodstatnenosť delby pozemkov medzi žalobcu a žalovaného) a svoje závery riadne zdôvodnil a vysvetlil. To, že sa dovolateľ so závermi odvolacieho súdu nestotožnil a nesúhlasil s nimi, nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný a aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a rozhodol v súlade s jeho vôľou.

43. Podstatnou argumentáciou žalobcu v podanom dovolaní sú námietky smerujúce k hodnoteniu dôkazov a ustáleniu skutkového stavu, k čomu dovolací súd uvádza, že uvedená námetka dovolateľa nie je spôsobilou založiť prípustnosť dovolania, nakoľko ju bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

44. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu, ale kontrola postupu súdu pri procese jeho zisťovania (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Vady takého charakteru však dovolací súd v prejednávanej veci nezistil. Napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov a zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú žiadne známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu.

45. Námietky dovolateľa majú skôr povahu nespokojnosti so samotným výsledkom hodnotenia dôkazov, resp. dovolateľ prezentuje niektoré skutočnosti skreslene, či neúplne, tak aby vyzneli v jeho prospech. To sa týka aj ním namietaného nevykonania výsluchu svedka - pani H., keď v dovolaní tvrdil, že súdy odôvodňovali nevykonanie tohto výsluchu tým, že obsahom čestného vyhlásenia, ktoré indikovalo pani H. vypočuť, boli skutkové okolnosti spred troch rokov, avšak dovolateľ navrhol vykonať výsluch pani H. s tým, že ním má byť preukázaný aktuálny úmysel žalovaného predat' nehnuteľnosti. To, akým

spôsobom sa súde vysporiadali s nevykonaním tohto dôkazu, je však zo strany dovolateľa prezentované neúplne, nakoľko z rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že výsluch svedkyne nepovažoval za účelný jednak vzhľadom na už predložené čestné prehlásenie (ktoré malo preukazovať stav do minulosti) a jednak vzhľadom na to, že preukázanie aktuálneho úmyslu žalovaného predat' nehnuteľnosť žalobca odôvodňoval tým, že má k dispozícii sms správy od pani H., ktoré predložil do spisu (tak ako to vyplýva zo zápisnice o pojednávaní z 18. februára 2019), avšak žiadne správy neboli do spisu doložené. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie pri odôvodnení nevykonania navrhovaného výsluchu svedka reagoval relevantne na to, čo skutočne chcel žalobca navrhovaným dôkazom preukázať.

46. Ako už dovolací súd uviedol, nemožno považovať za procesnú vadu konania skutočnosť, že dovolateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd nehodnotil dôkazy a neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

47. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (z obozretnosti poukazoval aj na možnú existenciu odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku. Podľa jeho názoru súde nižších inštancií v rozpore s ustálenou judikatúrou rozdelili nehnuteľnosti tvoriace jeden funkčný celok.

48. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

49. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

50. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku).

51. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 Civilného sporového poriadku.

52. V prípade uplatnenia odvolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto odvolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku), alebo ktorá v rozhodovacej

praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku).

53. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

54. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

55. V podanom dovolaní žalobca namietal, že súdy rozdelili pozemky tvoriace jeden funkčný a nedeliteľný celok, čím aplikovali právo nesprávnym spôsobom a v rozpore s judikatúrou najvyšších súdnych autorít. Žalobca jasne a zrozumiteľne neidentifikoval konkrétnu právnu otázku - právne posúdenie realizované odvolacím súdom, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie a s ktorým žalobca nesúhlasí a tvrdí jeho odklon od ustálenej dovolacej praxe. Uvádzal len, že pozemky tvoria jeden funkčný celok a pri správnom posúdení mal súd prikázať nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva len jednému zo spoluvlastníkov. Žalobca teda nesúhlasil s konečným spôsobom rozhodnutia (čo je pochopiteľné) a s posúdením skutkových okolností prípadu, nakoľko otázka deliteľnosti pozemkov a nedeliteľnosti domu bola ustálená v procese dokazovania a následne na to súd prvej inštancie (a v odvolacom konaní aj súd druhej inštancie) aplikoval v prejednávanej veci ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka upravujúceho spôsob vyporiadania spoluvlastníctva.

56. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017).

57. V súvislosti s namietaným právnym posúdením veci odvolacím súdom žalobca poukazoval na odklon od záverov stanoviska Cpj 8/72 publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu pod č. R 54/1973, podľa ktorého „poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva sú pre súdy záväzné, a súdy, pokiaľ o zrušení

spoluvlastníctva rozhodujú rozsudkom, ich aj rešpektujú.“ a „za prípady, keď reálne rozdelenie nehnuteľnosti nie je dobre možné, považujú sudy jednak všetky prípady, kde by ani po adaptácii nemohli vzniknúť rozdelením samostatné veci, jednak prípady, kde by časti vzniknuté rozdelením nemohli slúžiť vlastníkovi takým spôsobom, aký zodpovedá ich povahe a spoločenskému záujmu. Pri pozemkoch závisí toto posúdenie od ich polohy, celkovej plochy ako aj tvaru, u budov vyplýva nerozdeliteľnosť už napr. z toho, že ide o rodinný dom s jediným bytom, jediným vchodom, jediným komínom a pod.“ Dovolací súd konštatuje, že citované závery neindikujú žiaden rozpor s hodnotiacimi kritériami napadnutého rozhodnutia, práve naopak, z odôvodnení rozsudkov súdov oboch nižších inštancií vyplýva, že vec posudzovali práve vo svetle citovaných pravidiel a kritérií. Žalobca v dovolaní nezdôvodnil, akým spôsobom právneho posúdenia veci sa odvolací súd od ním uvádzaného stanoviska odchyľil; namietal len výsledný spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu.

58. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prijať iný záver, ako ten, že žalobca uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku; nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia, ale iba predostrel tvrdenia spochybňujúce správnosť rozhodnutí súdov nižších inštancií, hoci dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 Civilného sporového poriadku).

59. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

60. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

61. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

62. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.